

Türk - Rum ahali mübadelesi muhtelit komisyonunun kaldırılmasına ait mukavelenamenin tasdiki hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 8/I/1934 - Sayı : 2599)

No.
2374

Kabul tarihi
28 - XII - 1933

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cümhuriyeti ile Yunanistan arasında 9 birinci kânun 1933 tarihinde imza olunan ve Türk - Rum ahali mübadelesi muhtelit komisyonunun ilgasına mütedair bulunan mukavelename kabul ve tasdik olunmuştur.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.
3 kânunusani 1934

TÜRK - RUM AHALI MÜBADELESİ MUHTELİT KOMİSYONUNUN İLGASINA MÜTEDAİR MUKAVELENAME

Bir taraftan
Türkiye
Diğer taraftan
Yunanistan

30 kânunusani 1923 tarihinde Lozanda imza edilen mukavelenamenin 11 inci maddesi ile teşekkül etmiş olan Muhtelit komisyonun mesaisine nihayet vermek müteakıl arzusu ile mütehassis olarak :

Ve mezkûr Komisyonla, 10 haziran 1930 tarihli Ankara mukavelenamesinin 32 inci maddesinde mevzubahs heyetin vazifelerinin esaslı ve mühim kısımlarını ifa etmiş olduklarını ve bu itibarla bunlara tevdi edilip neticelendirilmeyen taleplerin muayyen bir mühletten sonra icabında her iki memleketin salâhiyetkar mahkemelerine havalesinde mahzur olmayacağını mülâhaza ederek bu hususta bir mukavelename aktine karar vermişler ve murahhas olarak,

Türkiye Cümhuriyeti Reisi

İzmir mebusu ve Hariciye vekili Dr. Tevfik Rüştü Beyefendi;

Yunan Cümhuriyeti Reisi

Fevkalâde murahhas ve Orta elçi Müsyü Konstantin Sakellaropoulos'u

taayin eylemişlerdir.

Müşarileyhler haiz oldukları salâhiyetlere istinaden atideki mevaddı kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

Ankara mukavelenamesinin, mezkûr mukavelename metni ve Muhtelit komisyon ile işbu komisyonun bitaraf azasının verdikleri kararlarla muayyen, dairei şumulüne giren her hangi bir yeni talep veya iddia, işbu mukavelenamenin meriyete girmesini müteakıp bir aylık mühletin inkırazından sonra, ne her iki memleket tebaaları ve ne de komisyondaki tarafeyn heyeti murahhasaları tarafından Muhtelit komisyonun tetkikine arz edilemeyecektir.

Geçen fıkrada zikredilen müddet zarfında tarafeyn tebaaları tarafından Muhtelit komisyon nez-

dinde vaki olup hitamı mesaisi tarihine kadar işbu komisyon tarafından neticelendirilemeyen talep ve iddialar, alâkadarların müracaati halinde, Ankara mukavelenamesine ve Muhtelit komisyon ile işbu komisyonun bitaraf azasının vermiş oldukları kararlara tevfikan halledilmek üzere, malların kâin bulunduğu memleketin salâhiyettar mahkemelerine tevdi edilecektir.

Ankara mukavelenamesinin 25 inci maddesinin tatbiki zımnında Muhtelit komisyona tevdi edilen taleplerle mezkûr mukavelenamede mevzubahs mallar dolayısıyla tahaddüs etmiş tabiiyet meselelerine mütedair taleplerden komisyonun hitamı mesaisi anında henüz neticelendirilememiş olanlara gelince, bunlar, mevcut iki bitaraf azadan her iki Hükûmetçe bu husus için intihap ve kendisine iki millî murahhas tefrik edilecek olan birinin hakemliğine müracaat suretile halledilecektir.

Madde — 2

Ankara mukavelenamesinin 25 inci maddesi hükümleri mucibince vaziyet edilmesi Muhtelit komisyonca tasvip edilen mallar ile mezkûr mukavelenamenin meriyete girdiği tarihten evvel Türk veya Yunan Hükûmetlerince filen işgal edilmiş bulunup iadesi işbu komisyon kararına iktiran etmeyen mallar hariç kalmak ve ahkâmı umumiye hükümleri mahfuz tutulmak şartile komisyon dağıldıktan sonra İstanbulda veya Yunanistanda kâin olup Ankara mukavelenamesile istihdaf edilen bilcümle sınıflara dahil eşhasın malları hakkında, mübadil veya avdet hakkından mahrum şahıslara aidiyetleri sabit olsa bile, hiç bir vaziyet, işgal veya takyidi tedbir muamelesine tevessül edilemeyecektir.

Ankara mukavelenamesinin meriyete girdiği 23 temmuz 1930 tarihinden evvel filî işgal vaki olup olmadığı keyfiyeti, niza halinde, malların kâin bulunduğu memleket mahkemeleri nezdinde - tahrirî mukaddemei beyyine ile teyyüt eylemek şartile şahadet te dahil olmak üzere - bilcümle beyyine ile tesbit edilecektir.

Madde — 3

Lozan ve Ankara mukavelenamelerinden müstefit olmak sıfatının (Ankara mukavelenamesinin 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 28 inci maddeleri) tanınması Muhtelit komisyonun dağılmasile nihayete ereceğinden işbu dağılma keyfiyetinden sonra mal iadesine ve etabli sıfatının tanınmasına mütedair olarak iki memleket makamları nezdinde hiç bir kimse tarafından bir gûna talepte bulunulamayacaktır.

Madde — 4

İşbu mukavelenamenin 2 nci ve 3 üncü maddeleri hükümleri sarahaten mahfuz kalmak şartile, Muhtelit mübadele komisyonuna yukarıdaki birinci maddede münderiç mühlet zarfında arz edilmemiş olup Ankara mukavelenamesinin ve Muhtelit mübadele komisyonu veya bitaraf aza mukarreratının tayin ve tarif eyledikleri emlâk, hukuk ve menafie mütedair bulunan talep ve müracaatlar iki memleketten biri veya diğeri mehakimi aidesince anifüzzikir mukavelename ve mukarrerat hükümlerine tevfikan hallû fasledilecektir.

Bu hususta mezkûr mukarrerat her iki Hükûmetçe salâhiyettar adlî makamlara toblig edilecektir.

Madde — 5

İşbu mukavelenamenin meriyete vazı tarihinde, Ankara mukavelenamesinin 20 inci maddesinin 5 inci fıkrası mucibince Türk Hükûmetine ait bulunan 47 500 ingiliz liralık meblâğdan 25 000 ingiliz lirası ifraz edilerek derhal ve bilâkaydüşart Türk Hükûmetine teslim kılacaktır.

Yunan tebeasına veya etabli Rumlara ait olup iadeleri Muhtelit komisyon veya bitaraf aza tarafından karar altına alındığı halde mezkûr komisyonun dağılmasından nihayet iki ay evve-

line kadar, infaz edilmemiş bulunan mallara, anıfüzzikir bitaraf aza tarafından, bu hüsusta intihabı kendilerine terettüp eden bir veya müteaddıt ehlihıbre ile istişareden sonra, kıymet takdir edilecektir.

Mallarıma yukarıda yazılı şerait dairesinde kıymet takdir olunan Yunan mülk sahipleri işbu maddenin 1 inci fıkrası mucibince 25 000 İngiliz liralık meblâğdan tazmin edilecektir. Kıymet takdir olunan mallar etabli Rumlara ait bulunduğu takdirde, işbu tazmin keyfiyeti, Ankara mukavelenamesinin 20, 22 ve 23 üncü maddeleri hükümlerince Türk Hükûmetine verilecek olan 15 000 İngiliz liralık meblâğ üzerinden ifa edilecektir.

22 500 İngiliz liralık meblâğ malları iade edilmeyen Yunanlı mülk sahiplerinin ve 15 000 İngiliz liralık meblâğ malları iade edilmeyen Rum etabli mülk sahiplerinin tamamen tazminine kâfi gelmediği takdirde Türk Hükûmeti, bitaraf azanın talebi üzerine, işbu mülk sahiplerinin tamamen tazmini için icabında lâzımgelcek meblâğı Muhtelit mübadele komisyonu emrine verecektir.

Yukarıda yazılı olan hükümler, iadeleri, Muhtelit komisyon veya bitaraf aza tarafından karar altına alındığı halde mezkûr komisyonun dağılmasından nihayet iki ay evveline kadar, infaz edilememiş bulunan mallara kıymet takdiri noktasından Ankara mukavelenamesinin 5 inci ve 7 inci maddelerinde münderiç kaydı istisnaî ile kastolunan mallar hakkında da mabihittatbiktir. Böyle bir halin hudusunda, bitaraf azanın talebi üzerine Yunan Hükûmeti, işbu mal sahiplerinin tamamen tazmini için lâzımgelen meblâğı Muhtelit mübadele komisyonu emrine verecektir.

Bununla beraber, tazminat meblâğı ashabı istihkaka ancak Muhtelit mübadele komisyonunun kapanması tarihinde tesviye edileceği cihetle Âkit taraflardan her biri tazminine bitaraf aza tarafından karar verilen malları komisyonun kapanmasına kadar aynen iadede muhtar bulunacaklardır.

Yukarıda zikrolunan 22 500 İngiliz liralık meblâğ veya yukarıki 3 üncü fıkranın icabında tatbikinden sonra kalan bakiye, işbu maddenin 2 ve 3 üncü fıkralarında kastedilen Yunanlı mal sahiplerinin lüzumunda tazmininden sonra derhal Türk Hükûmetine teslim olunacaktır. 15 000 İngiliz liralık meblâğ veya bundan, yukarıki 3 üncü ve 5 inci fıkralar ile Ankara mukavelenamesinin 20, 22 ve 23 üncü maddeleri hükümlerinin tatbikinden sonra artan bakiye, Muhtelit komisyon marifetile ve Komisyon mesaisinin hitamından evvel Türk Hükûmetine teslim edilecektir.

Madde — 6

Muhtelit mübadele komisyonu, işbu mukavelenamenin meriyete vazından itibaren sekiz aylık bir mühletten sonra ilga edilecektir.

Madde — 7

İşbu mukavelename mümkün olan en kısa müddet zarfında tasdik edilecektir. Mukavelename, Yüksek Âkit taraflardan son tasdik edenin tasdik keyfiyetini diğerine tebliği tarihinde meriyete girecektir.

Ankarada 9 - XII - 1933 tarihinde iki nüsha olarak tanzim kılınmıştır.

<i>Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	: 2 - I - 1934 ve 4/826
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	: 3 - I - 1934 ve 4/28
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	Cilt Sayfa : 19 84,165,166,174,175,177,189:192